

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 103.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e25355/facsimile.pdf> (tilgået 09. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Migreen-Höfing: Forsamlingens Forretningsregulativ skal etheds lte være udtaget fra Forhandlingerne; i Tilfælde af saadanne vil der altsaa blive at forholde som ved Behandlingen af andre Sager. Forslaget betragtes som vil da blive underkastet den Behandling, som omtales i § 16, altsaa ligesom det nævnte Udvalgte bliver foretaget til foreløbig og endelig Behandling og til sidst blive afgjort paa samme Maade som dette.

Schack: Jeg skal forbeholde mig at stille et Amendement, som gaar ud paa, at Forhandlingerne i Forretningsregulativet kan kunne vedtages med en Majoritet af 1.

Wibb: Udtalelse har vist, hvor vanskeligt det har været at holde Strid med Sjænelæsningen af Stændertidenden, og disse Vanskeligheder ville forøges ved Rigsdagstidenden, da den er større. Jeg ved heller ikke noget andet Sted, end at der paa det Offentlige Beslutning udkommer en fuldstændig Rigsdagstidende, som indeholder ethvert Ord, der er bleven sagt. Inden jeg altsaa bestemmer mig for hvad der er ønsket i § 29, vil jeg rette det Spørgsmaal til den erede Formand: hvad følger Rigsdagstidenden Ræddet?

Formanden: Jeg er ikke stund til for Næstfættet at behøve dette Spørgsmaal, og det ville jeg ogsaa være meget vanskeligt, da man ikke ved, hvorlangt Forhandlingerne varer; nogen Udtalelse vilde jeg vel kunne give, i alle Fald om hvormeget et enkelt Nummer følger.

Wibb: Jeg mente, at hvis Beslutningen var meget stor, at den til Gængsel gik op i flere Talsinder, som kunde man meget godt lade sig nøie med at fortælle af Forhandlingerne, uden at man behøvede at optage ethvert enkelt Ord, og at man kunde overlade til de private Medlemmer, som udtale Talerne, at holde Sammenhæng her i Forsamlingen til at optage Forhandlingerne og de interessante Taler.

Krieger: Det maa dog være mig tilladt at nævne den Baa- stand, at man ikke paa andre Steder har anset det nødvendigt at udgive en egen Tidende; det er kun meget få Steder og næsten ingen i England, hvor man har troet at kunne undvære en saadan, hvorimod man paa de fleste andre Steder, navnlig i Frankrig, anser det meget nødvendigt, fordi man ikke tør overlade det til den private Indvirkning, og jeg frygter ogsaa for, at dersom man hos os lade gjøre det, vilde man kun faa meget utilfredsstillende Meddelelser i de offentlige Tidender.

David: Jeg vil kun til hvad den erede Taler har ytret sig, at i flere mindre Sæter er der gjort Forslag til at overlade Udgivelsen af Forhandlingerne til Private, paa Grund af de Besvæ- linger, som dermed ere forbundne, men at man, saavidt mig bekendt, altid er kommen tilbage til en officiel Tidende; derimod hader jeg 2 å 3 Tilfælde af denne Art, som vise, at man har fundet det nød- vendigt at udgive en saadan.

Formanden: Jeg ved ikke, om flere vilde begjære Detet; i melsat Gald vilde den foreløbige Behandling af det foreliggende Ud- kast være afsluttet.

Migreen-Höfing: Jeg maa blot tillade mig at gjøre op- mærksom paa, at der er bleven forbeholdt en Diskussion i Almindel- lighed om Udtrykkene i Comiteens Udvalgt.

Wibb: Jeg ved ikke noget Overflødigere at tilføie mit Udvalgte; jeg maa kun gjentage, at det maa ansees meget ønskeligt, at ingen Galhed finder Sted, men at man vælger de almindeligst kendte og almindelig brugte, Sænder fremmede Udtryk, som „Præsident“, „Com- mitte“ o. s. v., eller at man gennemfører Overførelsen ogsaa af andre Udtryk, saafremt „Vice-Formand“, „Secretair“ o. s. v., og at man med Henjæn til Overførelsen maa troffe helligere Udtryk end Tilfældet har været, navnlig med det angivne Udtryk „Udvalgt“.

Worsb: Jeg ved ikke, om man, af hvad den sidste erede Rigsdagsmand sagde, tør udtale, at det er hans Mening, at det er en fordelagtig Betragtning at troffe efter at udtrykke sig paa Dansk om danske Ting. Jeg kan ikke antage, at dette er Tilfældet; men naar han mener, at der er brugt en Galhed her, idet ikke Alt er gjengivet paa Dansk, vil jeg bemærke, at jeg vilde anse det liber- ønskeligt, om der her blev etableret, om jeg saa maa lade, en Over-

førelsesfabrik for par forse at gjengive Alt paa Dansk, hvorimod jeg troer, at det er bedre, at dette sker lidt efter lidt, alt efterhånd som Udsagnighederne føre det med sig, saaledes, at naar den overfører et Udtryk paa en helbig Maade, som da senere benyttes det. For- øvrigt skal jeg tillade mig at bringe i Erindring det gamle Ordsprog: „Man blev ikke bygget paa en Dag“.

Lage-Wüller: Jeg anser det aldeles rigtigt i formel Hen- sendelse, at man, saavidt det kan bestaa med den allerede forfærd- ingsiden siden gamle Regel, at man skal finde nye Ord af Sprogets Røim og paa Sprogets Røim, søger at ombytte fremmede Ord med danske; men saavidt det ikke kan komme med denne Regel, men- ner jeg heller ikke, at man endelig skal søge at udgaa fremmede og almindelig kendte Udtryk for at danne danske Ord, som ingen god Klang kunne have for danske Eren, til hvilke jeg naturligt ogsaa maa henregne Ordet „Udvalgt“ i den politiske Forstand, som det her er taget, da det i Sproget har en ganske anden og almindel- lig kendt Betydning, og Udtrykket „det erede Udvalgt“ svinger i Hærens Eren end mine hederligt og latterligt.

Krieger: Til Forfarer for det Ord, som her har vakt For- angelse, og som jeg ønskede maatte blive beholdt, skal jeg, næstfættet at bemærke, at det blev optaget efter Formandens Forslag og altsaa ikke er gaaet ud fra Comiteen, gjore opmærksom paa, at Sænder jeg ikke har haft Tid til at angilte Spørgsmaalingerne, har jeg dog fundet i Mellemsteds Ord, at Ordet Udvalgt i Aaret 1614 er brugt i den Betydning, hvor vi have bemærket det, og vi ere altsaa i alle Fald ikke gaaet mere end et Par Hundreder Aar tilbage for at søge det.

Dankfeldt: Da jeg frygter for, at en Uoverensstemmelse om, hvilke Ord der kunne være påfaldende at overføre til danske Benævnelser, vilde føre til altsort viltsindelig Afhandling, og da jeg aninger, at den nævnte Tale, hvor Afsættelse af de danske Interesser staae paa Spil, vil kunne anvendes bedre, vil jeg gjore det Forslag, at de Ord, som have været brugte i en meget lang Tid og som have vundet Indbæddet her, maae kunne bibeholdes, og at man udvælger til en bedre Tid at ombytte, om de Ord, med hvilke dette ikke er Tilfældet, skulle ombyttes til gode danske Benævnelser.

Worsb: Det er mig ikke klart, hvorvidt den erede Rigsdags- mand for Københavns Six District (Stads), har udvalgt sig som en Forpærer af de danske Benævnelser eller ikke. Han har uerfærdigt den agtsværdige Stræben hos Udvalgt i Udarbejdelsen af Forfærdet for Forretningsordenen, og jeg maa være enig med ham, ikke blot i Anerkjendelsen deraf, men og i Anerkjendelsen af den samme Stræ- ben, som aabenbart gaar igjennem Udvalgt til en Grundten. Men den erede Rigsdagsmand synes dog at fraråde de danske Benæ- nelser og tilraade at bibeholde de fremmede, dels paa Grund af, at de fremmede skulle være mere forstaaelige, dels paa Grund af, at der vilde sig en Galhed i Betragtningen for at bringe de danske Benæ- nelser. At de fremmede Udtryk skulle være mere forstaaelige, kan i det Mindste ikke gjælde alle Rigsdagens Medlemmer, endnu mindre den herre Del af Folket, der dog kan gjøre Forskning paa at for- staae de Udtryk, der bruges i den danske Rigsdagsforhandling. Jeg ved nok, at det ikke sjældent i Danmark ansees for en Staa at ved- sende sig, ikke at forstaae de fremmede Ord, som bruges; men jeg har i denne Henseende afstrøget Stammen og velsender mig, ikke at forstaae alle de fremmede Ord, som ikke sjældent forekomme, og tør jeg end ikke udtale det Samme paa alle deres Begre, som af Vædehanden her ere tilføide, saa tør jeg det dog paa Nøglet; og jeg tør aldeles trodsig udtale det paa den herre Del af Folkets Begre, som ikke forstaae de fremmede Ord og ikke anseer det for en Staa, at de forstaae dem, men ønsker, at den danske Rigsdagsforhandling vil udtrykke sig paa en for dem forstaaelig Maade. Derfor haaber jeg, at man vil vedblive i sin Stræben efter at bruge danske Ord, og om der end viser sig en vis Galhed i denne Stræben, saa vil jeg kun bemærke, at Reglet er altid bedre end Tallet, naar det er af det Gode, og at en pladselig og til det Overste gaaende Renjelse af Sproget faaer til det Værdifulde, hvilket er Tilfældet, naar man vil forandre Ordet „Secretair“ til „en i det Gjennemgaaende Indvirket“. Sænder er det ogsaa, at Brugten af de frem-